

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 14 czerwca 1995 r.

w sprawie szczegółowych zasad sporządzania przez jednostki inne niż banki skonsolidowanych sprawozdań finansowych.

Na podstawie art. 81 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. 1. Rozporządzenie określa szczegółowe zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego grupy kapitałowej przez jednostki inne niż banki.

2. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe powinno zapewniać prawidłowe i rzetelne przedstawienie sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego grupy kapitałowej.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) „ustawie” — rozumie się przez to ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591),
- 2) „skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym” — rozumie się przez to sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej, o którym mowa w art. 55 ustawy,
- 3) „kontroli” — rozumie się przez to zależności, jakie powstają w wyniku zdarzeń powodujących, że jedna jednostka staje się podmiotem dominującym, inna zaś podmiotem zależnym,
- 4) „znacznym wpływem” — rozumie się przez to zależności, jakie powstają w wyniku zdarzeń, powodujących, że

jedna jednostka staje się podmiotem dominującym, inna zaś podmiotem stowarzyszonym,

- 5) „dniu objęcia kontroli” lub „dniu rozpoczęcia wywierania znacznego wpływu” — rozumie się przez to dzień powstania między jednostkami zależności, o których mowa w pkt 3 lub 4,
- 6) „dniu ustania kontroli” lub „dniu ustania wywierania znacznego wpływu” — rozumie się przez to dzień ustania między jednostkami zależności, o których mowa w pkt 3 lub 4,
- 7) „aktywach netto” — rozumie się przez to aktywa bilansu pomniejszone o rezerwy, zobowiązania, w tym fundusze specjalne, rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów; aktywa netto równe są kwotowo kapitałowi własnemu,
- 8) „jednostce dominującej niższego szczebla” — rozumie się przez to spółkę kapitałową, która jest jednocześnie zależna lub stowarzyszona w stosunku do określonej spółki kapitałowej i jest podmiotem dominującym w stosunku do jednej lub kilku innych spółek kapitałowych,
- 9) „jednostce dominującej wyższego szczebla” — rozumie się przez to spółkę kapitałową, która jest dominująca dla jednostki dominującej niższego szczebla.

Rozdział 2

Sporządzanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego

§ 3. 1. Jednostka dominująca sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej, włączając

do niego dane jednostki dominującej oraz bez względu na siedzibę:

- 1) dane jednostek zależnych, z wyjątkiem danych tych jednostek zależnych, których akcje (udziały) nabyła wyłącznie w celu odprzedaży lub nad którymi sprawowanie kontroli będzie trwało krócej niż rok licząc od dnia bilansowego lub jest w istotnym stopniu ograniczone; w przypadku gdy sprawowanie kontroli nad jednostką zależną jest w istotny sposób ograniczone, dane tej jednostki włącza się do skonsolidowanego sprawozdania metodą praw własności,
- 2) dane jednostek stowarzyszonych, z wyjątkiem danych tych jednostek stowarzyszonych, których akcje (udziały) nabyła wyłącznie w celu odprzedaży lub w których znaczny wpływ będzie trwał krócej niż rok.

2. Jednostka dominująca sprawująca kontrolę nad jednostkami zależnymi o całkowicie odmiennym rodzaju działalności, których objęcie konsolidacją metodą pełną zniekształciłoby obraz grupy kapitałowej, o którym mowa w § 1 ust. 2, konsoliduje te jednostki metodą praw własności, z uwzględnieniem § 16 ust. 2. Za całkowicie odmienny rodzaj działalności można uznać sytuację, w której:

- 1) jednostka dominująca prowadzi działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową, a działalność jednostki zależnej jest prowadzona na podstawie przepisów prawa bankowego lub ubezpieczeniowego,
- 2) jednostka dominująca jest ubezpieczycielem, a działalność jednostki zależnej prowadzona jest na podstawie przepisów prawa bankowego bądź jest to działalność wytwórcza, budowlana, handlowa lub usługowa.

§ 4. Jeżeli jednostka dominująca niższego szczebla sporządza skonsolidowane sprawozdanie finansowe, wówczas jednostka dominująca wyższego szczebla obejmuje swoim skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym skonsolidowane sprawozdanie finansowe jednostki dominującej niższego szczebla. W przypadku gdy jednostka dominująca wyższego szczebla posiada bezpośrednio akcje (udziały) w jednostce zależnej (stowarzyszonej) objętej skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym jednostki niższego szczebla, to odpowiednio oraz według posiadanego przez siebie udziału w kapitale własnym tej jednostki włącza dane tej jednostki do sporządzanego przez siebie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

§ 5. 1. Jeżeli jednostka dominująca niższego szczebla została zwolniona od sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, wówczas jednostka dominująca wyższego szczebla jest obowiązana do objęcia konsolidacją zarówno zależnych od niej jednostek dominujących niższego szczebla, jak i wszystkich jednostek zależnych od jednostki zwolnionej od sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego konsolidacją pełną, bez względu na wielkość łącznej własności, a stowarzyszonych z jednostką zwolnioną od sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego metodą praw własności.

2. Własność pośrednią jednostki dominującej wyższego szczebla w jednostce zależnej od jednostki dominującej niższego szczebla ustala się jako iloczyn procentowego posiadania akcji (udziałów) jednostki dominującej wyższego szczebla w jednostce dominującej niższego szczebla oraz jednostki dominującej niższego szczebla w jednostce od niej zależnej. Dla potrzeb ustalenia własności łącznej wielkość tę powiększa się o procent akcji (udziałów), jakie jednostka

dominująca wyższego szczebla posiada bezpośrednio w jednostce zależnej od jednostki dominującej niższego szczebla.

3. Jednostka dominująca niższego szczebla powinna w sporządzanej przez siebie informacji dodatkowej dokonać adnotacji o zwolnieniu od obowiązku sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, podając nazwę i siedzibę jednostki dominującej wyższego szczebla sporządzającego skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Rozdział 3

Składniki skonsolidowanego sprawozdania finansowego

§ 6. 1. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera dane za rok obrotowy oraz za rok poprzedzający, jeżeli jednostka dominująca była zgodnie z przepisami ustawy obowiązana do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok poprzedzający.

2. Składniki skonsolidowanego bilansu wykazuje się w kolejności i w sposób określony:

- 1) dla jednostek innych niż ubezpieczyciele — w załączniku nr 1 do rozporządzenia,
- 2) dla ubezpieczycieli — w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

3. Składniki skonsolidowanego rachunku zysków i strat wykazuje się w kolejności i w sposób określony:

- 1) dla jednostek innych niż ubezpieczyciele — w załączniku nr 3 do rozporządzenia (wariant porównawczy) lub w załączniku nr 4 do rozporządzenia (wariant kalkulacyjny),
- 2) dla ubezpieczycieli — w załącznikach nr 5a—5c do rozporządzenia.

4. Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego powinna zawierać co najmniej informacje określone w załączniku nr 6 do rozporządzenia.

5. Składniki skonsolidowanego sprawozdania z przepływu środków pieniężnych wykazuje się w kolejności i w sposób określony:

- 1) dla jednostek innych niż ubezpieczyciele — w załączniku nr 7 do rozporządzenia,
- 2) dla ubezpieczycieli — w załączniku nr 8 do rozporządzenia.

§ 7. 1. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się stosując dla wszystkich jednostek objętych konsolidacją jednakowe zasady i metody określone ustawą i ustalone przez kierownika jednostki dominującej.

2. Zasady i metody, o których mowa w ust. 1, obejmują w szczególności metody wyceny aktywów i pasywów, w tym również wyceny zapasów oraz amortyzacji środków trwałych.

3. Jeżeli określone przez kierownika jednostki dominującej zasady rachunkowości, a w szczególności metody wyceny aktywów i pasywów, oraz zasady sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego różnią się od metod i zasad stosowanych przez jednostkę dominującą, należy to uzasadnić w informacji dodatkowej.

4. Jeżeli objęte konsolidacją jednostki stosują odmienne metody do wyceny aktywów i pasywów lub sporządzają podlegające konsolidacji sprawozdania finansowe według

zasad różniących się od metod i zasad określonych przez kierownika jednostki dominującej dla sprawozdań skonsolidowanych, wówczas:

- 1) należy dokonać odpowiednich korekt w dokumentacji konsolidacyjnej, o której mowa w § 17, dostosowując dane sprawozdań finansowych do metod i zasad określonych przez kierownika jednostki; adnotacje o korektach należy zamieścić w informacji dodatkowej,
- 2) w przypadku gdy stosowanie odmiennych metod i zasad nie zniekształca obrazu przedstawianego przez skonsolidowane sprawozdanie finansowe, można zaniechać dokonywania korekt, o których mowa w pkt 1, uzasadniając przyjęte rozwiązania w informacji dodatkowej.

5. Przy sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych ubezpieczycieli mogą być stosowane odstępstwa w zakresie jednakowych metod wyceny rezerw, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości ubezpieczycieli (Dz. U. Nr 140, poz. 791); odstępstwa należy szczegółowo przedstawić w informacji dodatkowej wraz z oszacowaniem ich wpływu na wynik finansowy grupy kapitałowej.

6. Jednostka dominująca obowiązana jest do stosowania w sposób ciągły jednakowych metod i zasad konsolidacji w kolejnych latach obrotowych. Dokonywanie w uzasadnionych przypadkach zmiany metod i zasad konsolidacji oraz ich wpływ na obraz grupy kapitałowej należy wyjaśnić w informacji dodatkowej.

7. Jeżeli w ciągu roku obrotowego istotnie zmienił się skład jednostek zależnych i stowarzyszonych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, wówczas:

- 1) w informacji dodatkowej należy podać dane umożliwiające dokonanie porównań za poszczególne okresy lub
- 2) dokonać odpowiednich przeliczeń danych bilansu oraz rachunku zysków i strat za okres poprzedzający, dokonując adnotacji w informacji dodatkowej.

§ 8. 1. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się na ten sam dzień bilansowy i za ten sam rok obrotowy co sprawozdanie finansowe jednostki dominującej, włączając do niego sprawozdania finansowe zarówno jednostek zależnych, jak i stowarzyszonych, sporządzone na ten sam dzień bilansowy i za ten sam rok obrotowy.

2. Jeżeli nie zniekształca to obrazu przedstawianego przez skonsolidowane sprawozdanie finansowe, dzień bilansowy jednostki zależnej lub stowarzyszonej może wyprzedzać dzień bilansowy, o którym mowa w ust. 1, nie więcej jednak niż o trzy miesiące; w takim przypadku w informacji dodatkowej należy przedstawić ważne zdarzenia dotyczące zarówno aktywów i pasywów, jak i zysków i strat między dniem bilansowym jednostki zależnej lub stowarzyszonej a dniem, na który sporządzono skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

3. W innych przypadkach niż określone w ust. 2 jednostki zależne i stowarzyszone powinny na dzień bilansowy, na który sporządza się skonsolidowane sprawozdanie finansowe, sporządzić oddzielne sprawozdanie finansowe, obejmujące kolejne dwanaście miesięcy przed dniem bilansowym grupy kapitałowej, podlegające włączeniu do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

§ 9. 1. Podlegające konsolidacji sprawozdania finansowe, wyrażone w walutach obcych, przelicza się na walutę polską według następujących zasad:

- 1) poszczególne pozycje aktywów i pasywów bilansu, z wyjątkiem kapitałów własnych, przelicza się na walutę polską według ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego kursu średniego na dzień bilansowy,
- 2) poszczególne pozycje rachunku zysków i strat przelicza się na walutę polską po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów ustalonych dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego,
- 3) kapitały własne, według stanu na dzień objęcia kontroli lub rozpoczęcia wywierania znacznego wpływu przez jednostkę dominującą, przelicza się według ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego na ten dzień kursu średniego,

2. Skonsolidowane kapitały własne, o których mowa w ust. 1, obejmują wykazane odrębnie:

- 1) kapitały własne,
- 2) wynik finansowy netto za rok obrotowy, przeliczony zgodnie z ust. 1 pkt 2,
- 3) różnice kursowe z konsolidacji.

3. Różnice kursowe z konsolidacji, o których mowa w ust. 2 pkt 3, składają się z:

- 1) różnic kursowych powstałych przy przeliczeniu na walutę polską kapitału własnego zgodnie z ust. 1 pkt 3 oraz przy jego przeliczaniu według ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego kursu średniego na dzień bilansowy,
- 2) różnic kursowych powstałych z przeliczenia na walutę polską wyniku finansowego netto, obliczonego zgodnie z ust. 1 pkt 2, i przeliczenia według ustalonego dla danej waluty przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego kursu średniego na dzień bilansowy.

4. Na dzień sprzedaży akcji (udziałów) objętej konsolidacją jednostki różnice kursowe z konsolidacji, związane z tą jednostką, podlegają odpisaniu na rachunek zysków i strat.

Rozdział 4

Konsolidacja metodą pełną

§ 10. 1. Jednostka dominująca włącza do skonsolidowanego sprawozdania finansowego dane jednostek zależnych metodą konsolidacji pełnej, o której mowa w art. 58 ustawy, po ewentualnym przeliczeniu odpowiednich pozycji sprawozdań finansowych na walutę polską, zgodnie z § 9, bez względu na wartość wyniku finansowego netto tych jednostek.

2. Przy konsolidacji metodą pełną w pierwszej kolejności sumowaniu w pełnej wysokości podlegają wszystkie odpowiednie pozycje:

- 1) bilansów oraz
- 2) rachunków zysków i strat

jednostki dominującej i poszczególnych jednostek zależnych, bez względu na udział jednostki dominującej we własności jednostek zależnych.

3. Jeżeli jednostka dominująca objęła jednostkę zależną kontrolą w ciągu roku obrotowego, do skonsolidowanego rachunku zysków i strat włącza się w pełnej wysokości wszystkie pozycje rachunku zysków i strat tej jednostki za okres następujący od dnia objęcia jej kontrolą przez jednostkę dominującą.

4. Po dokonaniu sumowań zgodnie z ust. 2 należy przeprowadzić korekty i wyłączenia konsolidacyjne, o których mowa w art. 58 ust. 2 i 3 ustawy i według zasad określonych w § 11—14 rozporządzenia.

§ 11. 1. Na dzień objęcia przez jednostkę dominującą kontrolą jednostki zależnej ustala się wartość rynkową aktywów netto jednostki zależnej, proporcjonalnie do posiadanego na ten dzień przez jednostkę dominującą udziału w kapitale własnym jednostki zależnej.

2. Jeżeli jednostka dominująca posiada kilka jednostek zależnych, dotyczącą tych jednostek wartość firmy z konsolidacji i rezerwę kapitałową z konsolidacji wykazuje się w skonsolidowanym bilansie odrębnie, bez dokonywania kompensat.

3. Jeżeli na dzień nabycia akcji (udziałów) wartość rynkowa aktywów netto nabytej jednostki jest różna od ich wartości księgowej, należy doprowadzić wartość aktywów i pasywów nabytej jednostki do ich wartości rynkowej. Wynik z przeszacowania odnosi się na kapitał z aktualizacji jednostki zależnej, ujmując to w dokumentacji konsolidacyjnej, o której mowa w § 17. W kolejno sporządzanych skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych uwzględnia się odpowiednio zaktualizowane wartości aktywów i pasywów jednostki zależnej.

4. Za wartość rynkową aktywów netto można również przyjąć ich wartość księgową, jeżeli różnica między tymi wielkościami nie jest znaczna.

5. Wartość firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji odpisuje się ratalnie, w sposób planowy, na skonsolidowany rachunek zysków i strat przez czas określony w ustawie, począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym objęto kontrolę nad daną jednostką zależną. Jeżeli jednostka zależna, której dotyczy wartość firmy z konsolidacji, przestaje przynosić oczekiwane przy nabyciu akcji (udziałów) korzyści, wówczas dotychczas nie odpisaną wartość firmy z konsolidacji odpisuje się jednorazowo na skonsolidowany rachunek zysków i strat.

6. Jeżeli na skutek nabycia przez jednostkę dominującą dodatkowych akcji (udziałów) jednostka dotychczas stowarzyszona staje się jednostką zależną lub zwiększa się udział jednostki dominującej w kapitale jednostki zależnej lub stowarzyszonej, wówczas ustala się wartość firmy z konsolidacji lub rezerwę kapitałową z konsolidacji z uwzględnieniem dodatkowych udziałów (akcji) obliczonych na dzień ich nabycia zgodnie z ust. 1. Jednocześnie należy dokonać odpowiedniej korekty dotychczasowej kwoty pozycji dotyczącej wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji.

7. Jednostka dominująca, która nabyła akcje (udziały) jednostki zależnej przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy, może:

- 1) przy obliczaniu, w sposób określony w ust. 1, wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji zastąpić wartość rynkową nabytej części aktywów netto ich wartością wynikającą z ksiąg rachunkowych jednostki zależnej na koniec roku obrotowego

poprzedzającego rok obrotowy, za który jednostka dominująca zobowiązana jest po raz pierwszy do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego,

- 2) odstąpić od obliczania wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji w sposób określony w ust. 1, ustalając w to miejsce kapitał z aktualizacji. Kapitał z aktualizacji, będący częścią skonsolidowanego kapitału własnego, oblicza się jako różnicę między ceną nabycia akcji (udziałów) a wartością księgową nabytej części aktywów netto, ustaloną na koniec roku obrotowego poprzedzającego rok obrotowy, za który jednostka dominująca zobowiązana jest do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego po raz pierwszy. W razie sprzedaży tych akcji (udziałów), przy obliczaniu zysku lub straty ze sprzedaży, o których mowa w § 14 ust. 2, należy odpowiednio skorygować kapitał z aktualizacji.

8. W informacji dodatkowej należy objaśnić sposób ustalenia wartości firmy z konsolidacji i rezerwy kapitałowej z konsolidacji.

§ 12. 1. Kapitałem podstawowym grupy kapitałowej jest kapitał podstawowy jednostki dominującej.

2. Kapitał podstawowy jednostek zależnych, w części, w jakiej stanowi on własność jednostki dominującej, jest kompensowany z wartością nominalną akcji (udziałów) ujętych w bilansie jednostki dominującej na dzień objęcia kontroli, a pozostałą część zalicza się do kapitałów własnych akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych, o których mowa w ust. 4.

3. Do poszczególnych składników kapitału własnego jednostki dominującej, z wyjątkiem jej kapitału podstawowego, dodaje się części odpowiednich składników kapitału własnego jednostek zależnych, odpowiadające udziałowi jednostki dominującej we własności jednostek zależnych według stanu na dzień bilansowy. Do kapitału własnego grupy włącza się tylko te części odpowiednich składników kapitału własnego jednostek zależnych, które powstały od dnia objęcia nad nimi kontroli przez jednostkę dominującą; w szczególności dotyczy to zmiany wysokości kapitału własnego, spowodowanej osiągniętymi przez jednostki zależne wynikami finansowymi oraz aktualizacją wyceny środków trwałych.

4. Jeżeli część objętej konsolidacją jednostki zależnej stanowi własność innych akcjonariuszy (udziałowców) niż objęte konsolidacją jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej, wówczas w odrębnych pozycjach, odpowiednio do udziału we własności jednostki zależnej, należy wykazać:

- 1) w bilansie — kapitał własny akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych,
- 2) w rachunku zysków i strat — zyski (straty) akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych.

5. Akcje (udziały) własne jednostki dominującej posiadane przez inną jednostkę objętą konsolidacją wykazuje się w bilansie skonsolidowanym jako akcje (udziały) własne.

§ 13. 1. Przy dokonywaniu wyłączeń, o których mowa w art. 58 ust. 3 ustawy, stosuje się następujące zasady:

- 1) środki pieniężne w drodze i dostawy w drodze dotyczące jednostek objętych konsolidacją pełną należy wykazać jako otrzymane przez jednostki będące ich odbiorcą,

- 2) do wymagających wyłączenia wzajemnych należności i zobowiązań zalicza się wszelkie rozrachunki między jednostkami objętymi konsolidacją pełną, zarówno dotyczące dostaw i usług, jak też z innych tytułów, jak na przykład nie wniesionych wkładów, należności wekslowych, zaliczek i pożyczek,
- 3) bez względu na to, czy w przychodach z operacji dokonanych między jednostkami objętymi konsolidacją pełną zyski lub straty są czy też nie są zawarte, wyłączeniu podlegają wszelkie wzajemne obroty tych jednostek,
- 4) zawarte w skonsolidowanych aktywach, nie zrealizowane z punktu widzenia grupy kapitałowej zyski lub straty, powstałe na skutek dokonania między jednostkami objętymi konsolidacją sprzedaży składników majątkowych po innych cenach niż ich wartość księgową netto wykazana w księgach rachunkowych jednostki sprzedającej, podlegają wyłączeniu ze skonsolidowanego bilansu w powiązaniu z rachunkiem zysków i strat jednostki sprzedającej; w przypadku gdy przedmiotem tego rodzaju sprzedaży jest środek trwały, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym należy dodatkowo skorygować jego amortyzację w taki sposób, aby była ona obliczona od zaktualizowanej pierwotnej ceny nabycia (kosztu wytworzenia) środka trwałego,
- 5) dywidendy należne jednostce dominującej od jednostki zależnej:
 - a) za okres następujący od dnia objęcia kontroli — podlegają wyłączeniu z jej przychodów finansowych, a włączeniu do kapitału własnego jednostki wypłacającej dywidendę; korekta kapitału własnego jednostki zależnej nie wpływa na obliczenie wysokości kapitału własnego akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych, o którym mowa w § 12 ust. 2,
 - b) za okres przed dniem objęcia kontroli — zmniejszają cenę nabycia akcji (udziałów); wpływa ona na obliczenie wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji.

2. Jeżeli nie powoduje to zniekształcenia obrazu przedstawionego przez skonsolidowane sprawozdanie finansowe, można zaniechać wyłączeń, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, gdy wzajemne obroty między jednostkami objętymi konsolidacją pełną są nieznaczne z punktu widzenia grupy kapitałowej, a sprzedaż następuje po cenach nabycia (kosztach wytworzenia) lub po cenach i według warunków płatności nie odbiegających od ogólnie stosowanych przy tego rodzaju operacjach.

§ 14. 1. Do skonsolidowanego rachunku zysków i strat włącza się w pełnej wysokości:

- 1) poszczególne pozycje rachunku zysków i strat każdej jednostki zależnej za okres:
 - a) od początku roku obrotowego lub od dnia objęcia kontroli, jeżeli nastąpiło to w ciągu roku obrotowego,
 - b) do końca roku obrotowego lub do dnia ustania kontroli, jeżeli nastąpiło to w ciągu roku obrotowego,
- 2) zysk lub stratę na sprzedaży całości lub części tej jednostki.

2. Zysk lub stratę powstające dla grupy kapitałowej na sprzedaży jednostki zależnej stanowi różnica między przychodem ze sprzedaży a ustaloną na dzień objęcia kontroli wartością rynkową aktywów netto sprzedanej jednostki zależnej, w części będącej własnością jednostki dominującej,

skorygowaną o nie odpisaną wartość firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji, ustaloną na dzień objęcia kontroli nad tą jednostką, oraz ewentualną różnicę między wartością rynkową i księgową określonej wyżej części aktywów netto.

3. Zysk lub stratę, o której mowa w ust. 2, ustala się również przy każdorazowej sprzedaży części akcji (udziałów) w jednostce zależnej, jeżeli jednostka ta pozostaje nadal jednostką zależną lub staje się jednostką stowarzyszoną. W takim przypadku ustalając zysk lub stratę na sprzedaży uwzględnia się tylko odpowiednią część wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji oraz ewentualnej różnicy między wartością rynkową i księgową określonej wyżej części aktywów netto.

4. Jeżeli na skutek sprzedaży części akcji (udziałów) jednostka przestaje być zależna lub stowarzyszona, stosuje się przepisy ust. 2 oraz § 18 ust. 2.

5. Zysk lub stratę na sprzedaży całości lub części akcji (udziałów) w jednostce zależnej wykazuje się w skonsolidowanym rachunku zysków i strat jako zysk lub stratę nadzwyczajną.

6. W informacji dodatkowej do skonsolidowanego sprawozdania finansowego należy podać:

- 1) wartość księgową netto każdej sprzedanej lub zakupionej jednostki zależnej,
- 2) sposób rozliczeń pomiędzy jednostką sprzedającą a kupującą akcje (udziały),
- 3) wynik na sprzedaży każdej jednostki zależnej z osobna.

§ 15. 1. Skonsolidowane sprawozdanie z przepływu środków pieniężnych sporządza się poprzez sumowanie odpowiednich pozycji sprawozdań z przepływu środków pieniężnych jednostek zależnych wchodzących w skład grupy kapitałowej i objętych konsolidacją metodą pełną oraz dokonania korekt konsolidacyjnych lub na podstawie skonsolidowanego bilansu i skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz informacji dodatkowej.

2. Korekty konsolidacyjne, o których mowa w ust. 1, polegają na wyłączeniu wszelkich przepływów pieniężnych między objętymi konsolidacją jednostką dominującą a jednostkami od niej zależnymi oraz między poszczególnymi jednostkami zależnymi, w szczególności z tytułu:

- 1) wypłaconych dywidend,
- 2) zapłaty za nabyte akcje lub udziały,
- 3) udzielenia i spłaty pożyczek.

3. W przypadku zakupu akcji (udziałów) jednostki zależnej środki pieniężne wydane jako zapłata pomniejsza o odpowiednią część środków pieniężnych i powiększa się o odpowiednią część kredytów krótkoterminowych, płatnych w okresie do trzech miesięcy od daty zakupu, należących do aktywów i pasywów tej jednostki zależnej.

4. W przypadku zbycia akcji (udziałów) jednostki zależnej, środki pieniężne otrzymane jako zapłata powiększa się o odpowiednią część środków pieniężnych i pomniejsza o odpowiednią część kredytów krótkoterminowych płatnych w okresie do trzech miesięcy od daty zbycia, należących do aktywów i pasywów tej jednostki zależnej.

Rozdział 5

Konsolidacja metodą praw własności

§ 16. 1. Do skonsolidowanego sprawozdania finansowego włącza się wartość akcji (udziałów) posiadanych przez

jednostkę dominującą w jednostkach stowarzyszonych lub traktowanych na równi z nimi jednostkach zależnych o całkowicie odmiennym rodzaju działalności, ustaloną metodą praw własności w sposób określony w ust. 2—6, oraz ich wynik finansowy w sposób określony w ust. 8. Nie sumuje się poszczególnych pozycji bilansów oraz rachunków zysków i strat jednostek włączanych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego metodą praw własności z odpowiednimi danymi jednostki dominującej i jednostek zależnych.

2. Jednostka dominująca posiadająca wyłącznie jednostki stowarzyszone może nie sporządzać skonsolidowanego sprawozdania finansowego, dokonując odpowiedniej adnotacji w informacji dodatkowej w swoim sprawozdaniu finansowym. Przepis ten nie dotyczy jednostek wymienionych w § 21.

3. Na dzień rozpoczęcia wywierania znacznego wpływu przez jednostkę dominującą na jednostkę stowarzyszoną ustala się wartość księgową kapitału własnego jednostki stowarzyszonej z uwzględnieniem objętego na ten dzień udziału w kapitale własnym jednostki stowarzyszonej.

4. Wartość firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji wykazuje się w skonsolidowanym bilansie, sporządzanym po raz pierwszy po tym dniu. Jeżeli jednostka dominująca posiada kilka jednostek stowarzyszonych, dotyczącą tych jednostek wartość firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji wykazuje się odrębnie, bez dokonywania kompensat. Przepisy § 11 ust. 5 i 6 stosuje się odpowiednio.

5. Jednostka dominująca, która nabyła akcje (udziały) jednostki stowarzyszonej przed dniem wejścia w życie przepisów ustawy, może, przy obliczaniu wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji, wykazać wartość kapitału własnego jednostki stowarzyszonej w kwocie wynikającej z jej ksiąg rachunkowych według stanu na koniec roku obrotowego poprzedzającego rok obrotowy, za który jednostka dominująca zobowiązana jest do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego po raz pierwszy.

6. W skonsolidowanym bilansie udział jednostki dominującej w jednostce stowarzyszonej, obliczony w sposób określony w ust. 3, koryguje się o przypadające na rzecz jednostki dominującej zwiększenie lub zmniejszenie kapitału własnego jednostki stowarzyszonej, które nastąpiło w ciągu okresu objętego konsolidacją, oraz pomniejsza o należne od jednostki stowarzyszonej dywidendy.

7. Jednostka stowarzyszona podlega konsolidacji także wtedy, gdy wartość udziału posiadanego w tej jednostce, stanowiąca część jej kapitału własnego, wykazuje wielkość ujemną lub zerową; odpowiednie dane objaśniające należy zamieścić w informacji dodatkowej.

8. W skonsolidowanym rachunku zysków i strat wykazuje się w oddzielnej pozycji wynik netto jednostki stowarzyszonej w części, która odpowiada udziałowi jednostki dominującej w wyniku jednostki stowarzyszonej.

9. Ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego wyłącza się zyski i straty powstałe w toku transakcji dokonanych między jednostką stowarzyszoną a pozostałymi jednostkami objętymi skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, proporcjonalnie do posiadanych przez grupę kapitałową akcji (udziałów) w jednostce stowarzyszonej. Przepisy § 13 ust. 1 pkt 4 i ust. 2 stosuje się odpowiednio, z tym że nie dokonuje się tych wyłączeń również wtedy, gdy odpowied-

nie dane nie są jednostce dominującej znane lub nie mogą być ustalone.

Rozdział 6

Dokumentacja konsolidacyjna

§ 17. 1. Jednostka dominująca obowiązana jest do sporządzania i prowadzenia dokumentacji konsolidacyjnej.

2. Podstawą do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego jest dokumentacja konsolidacyjna, na którą składają się w szczególności:

- 1) sprawozdania finansowe jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej,
- 2) wszelkie korekty i wyłączenia konsolidacyjne sprawozdań finansowych objętych konsolidacją,
- 3) obliczenie wartości firmy z konsolidacji lub rezerwy kapitałowej z konsolidacji oraz ich odpisów,
- 4) obliczenie kapitałów własnych akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych,
- 5) obliczenie różnic kursowych z konsolidacji każdej jednostki grupy kapitałowej.

3. Do ochrony i przechowywania dokumentacji konsolidacyjnej art. 74 ust. 2 pkt 8 ustawy stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7

Przepisy końcowe

§ 18. 1. Wartość akcji (udziałów) nabytych dodatkowo przez jednostkę dominującą w jednostce zależnej lub stowarzyszonej wykazuje się w sposób określony w § 11 ust. 1 lub § 16 ust. 1, chyba że ich nabycie nie zmienia obrazu grupy kapitałowej.

2. Wartość zaliczanych do majątku trwałego akcji (udziałów) posiadanych przez jednostkę dominującą w innych jednostkach niż zależne i stowarzyszone oraz w jednostkach zależnych i stowarzyszonych nie objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, wykazuje się w cenach nabycia, pomniejszonych o odpisy spowodowane trwałą utratą ich wartości, zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy.

§ 19. Jednostka dominująca powinna zapewnić sobie spełnienie przez jednostki zależne i stowarzyszone określonych w rozporządzeniu wymogów, umożliwiających prawidłowe i terminowe sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

§ 20. W przypadkach gdy zastosowanie jednego z przepisów § 10—16 uniemożliwiłoby stosownie do § 1 ust. 2 przedstawienie rzetelnej sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego grupy kapitałowej, można odstąpić od stosowania takiego przepisu; odstąpienie takie należy szczegółowo uzasadnić, a jego wpływ na obraz grupy kapitałowej przedstawić w informacji dodatkowej.

§ 21. Emitenci papierów wartościowych ubiegający się o ich dopuszczenie do publicznego obrotu lub dopuszczonych do tego obrotu stosują przepisy rozporządzenia z uwzględnieniem ostrzejszych kryteriów, określonych przez Przewodniczącego Komisji Papierów Wartościowych na podstawie art. 56 ust. 4 ustawy.

§ 22. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia i ma zastosowanie do skonsolidowanych sprawozdań finansowych sporządzanych po raz pierwszy za rok obrotowy rozpoczynający się w 1995 r.

Minister Finansów: *G. W. Kołodko*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 czerwca 1995 r. (poz. 355)

Załącznik nr 1

SKONSOLIDOWANY BILANS JEDNOSTEK, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZYCIELI

Aktywa

A. Majątek trwały

I. Wartości niematerialne i prawne

1. Koszty organizacji poniesione przy założeniu lub późniejszym rozszerzeniu spółki akcyjnej
2. Koszty prac rozwojowych
3. Wartość firmy
4. Inne wartości niematerialne i prawne
5. Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych

II. Wartość firmy z konsolidacji

1. Wartość firmy z konsolidacji — jednostki zależne
2. Wartość firmy z konsolidacji — jednostki stowarzyszone

III. Rzeczowy majątek trwały

1. Grunty własne
2. Budyńki i budowle
3. Urządzenia techniczne i maszyny
4. Środki transportu
5. Pozostałe środki trwałe
6. Inwestycje rozpoczęte
7. Zaliczki na poczet inwestycji

IV. Finansowy majątek trwały

1. Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych
2. Akcje i udziały własne
3. Pozostałe akcje i udziały
4. Inne papiery wartościowe
5. Pożyczki długoterminowe udzielone jednostkom stowarzyszonym
6. Pozostałe udzielone pożyczki długoterminowe
7. Inne składniki finansowego majątku trwałego

V. Należności długoterminowe

B. Majątek obrotowy

I. Zapasy

1. Materiały
2. Półprodukty i produkty w toku
3. Produkty gotowe
4. Towary
5. Zaliczki na poczet dostaw

II. Należności i roszczenia

1. Należności z tytułu dostaw i usług
2. Należności z tytułu podatków, dotacji i ubezpieczeń społecznych
3. Należności od jednostek stowarzyszonych

4. Należności dochodzone na drodze sądowej

5. Pozostałe należności

III. Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu

1. Akcje lub udziały własne do zbycia
2. Akcje i udziały w jednostkach zależnych
3. Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych
4. Inne papiery wartościowe

IV. Środki pieniężne

1. Środki pieniężne w kasie
2. Środki pieniężne w banku
3. Inne środki pieniężne (weksle, czekie obce itp.)

C. Rozliczenia międzyokresowe

1. Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów
2. Inne rozliczenia międzyokresowe

Suma aktywów

Pasywa

A. Kapitał (fundusz) własny

I. Kapitał (fundusz) podstawowy

II. Należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitału podstawowego (wielkość ujemna)

III. Kapitał (fundusz) zapasowy

1. Ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej
2. Tworzony ustawowo
3. Tworzony zgodnie ze statutem lub umową
4. Z dopłat wspólników
5. Inny

IV. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny

V. Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe

VI. Różnice kursowe z konsolidacji

VII. Nie podzielony wynik finansowy z lat ubiegłych

1. Zysk (wielkość dodatnia)
2. Strata (wielkość ujemna)

VIII. Wynik finansowy netto roku obrotowego

1. Zysk netto (wielkość dodatnia)
2. Strata netto (wielkość ujemna)
3. Odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego

B. Rezerwa kapitałowa z konsolidacji

I. Rezerwa kapitałowa z konsolidacji — jednostki zależne

II. Rezerwa kapitałowa z konsolidacji — jednostki stowarzyszone

C. Kapitał własny udziałowców (akcjonariuszy) mniejszościowych D. Rezerwy 1. Rezerwy na podatek dochodowy od osób prawnych 2. Pozostałe rezerwy E. Zobowiązania długoterminowe 1. Długoterminowe zobowiązania wobec jednostek stowarzyszonych 2. Pozostałe długoterminowe pożyczki, obligacje i inne papiery wartościowe 3. Długoterminowe kredyty bankowe 4. Pozostałe zobowiązania długoterminowe F. Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne I. Zobowiązania krótkoterminowe 1. Zobowiązania wobec jednostek stowarzyszonych	2. Pożyczki, obligacje i papiery wartościowe 3. Kredyty bankowe 4. Zaliczki otrzymane na poczet dostaw 5. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług 6. Zobowiązania wekslowe 7. Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych 8. Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń 9. Pozostałe zobowiązania krótkoterminowe II. Fundusze specjalne G. Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów 1. Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów 2. Przychody przyszłych okresów Suma pasywów

Załącznik nr 2

SKONSOLIDOWANY BILANS UBEZPIECZYCIELI

Aktywa

- A. Wartości niematerialne i prawne
1. Koszty organizacji poniesione przy założeniu lub późniejszym rozszerzeniu spółki akcyjnej
 2. Wartość firmy
 3. Inne wartości niematerialne i prawne
 4. Zaliczki na poczet wartości niematerialnych i prawnych
- B. Wartość firmy z konsolidacji
1. Wartość firmy z konsolidacji — jednostki zależne
 2. Wartość firmy z konsolidacji — jednostki stowarzyszone
- C. Lokaty
- I. Nieruchomości
 1. Grunty własne
 2. Budynki i budowle
 3. Inwestycje budowlane i zaliczki na poczet tych inwestycji
 - II. Lokaty w jednostkach stowarzyszonych
 - III. Inne lokaty finansowe
 1. Akcje, udziały, inne papiery wartościowe o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostki uczestnictwa w funduszach powierniczych
 2. Pożyczki dla jednostek stowarzyszonych oraz dłużne papiery wartościowe i inne papiery wartościowe o stałej kwocie dochodu
 3. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach lokacyjnych
 4. Pożyczki hipoteczne
 5. Pozostałe pożyczki
 6. Lokaty terminowe w instytucjach finansowych
 7. Pozostałe lokaty
 - IV. Należności depozytowe od cedentów

- D. Lokaty funduszy ubezpieczeń na życie na rachunek i ryzyko ubezpieczającego

E. Należności i roszczenia

- I. Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich
 1. Należności od ubezpieczających
 2. Należności od pośredników ubezpieczeniowych
 3. Inne należności
- II. Należności z tytułu reasekuracji
- III. Inne należności i roszczenia
 1. Należności od budżetu
 2. Pozostałe należności i roszczenia

F. Inne składniki majątku

- I. Rzeczowe składniki majątku
 1. Urządzenia techniczne, maszyny, środki transportu i pozostałe środki trwałe
 2. Pozostałe inwestycje
 3. Zaliczki na poczet inwestycji
 4. Zapasy
- II. Środki pieniężne
 1. Środki pieniężne w kasie
 2. Środki pieniężne w banku
 3. Inne środki pieniężne (weksle, czeki obce itp.)
- III. Akcje własne do zbycia
- IV. Pozostałe składniki majątku

G. Rozliczenia międzyokresowe czynne

- I. Zarachowane odsetki i czynsze
- II. Inne rozliczenia międzyokresowe

Suma aktywów

Pasywa

- A. Kapitały własne
- I. Kapitał podstawowy

- II. Należne, lecz nie wniesione wkłady na poczet kapitału podstawowego (wielkość ujemna)
 - III. Kapitał zapasowy
 - 1. Ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej
 - 2. Pozostały
 - IV. Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny
 - V. Różnice kursowe z konsolidacji
 - VI. Kapitał rezerwowy pozostały
 - VII. Nie podzielony wynik finansowy z lat ubiegłych
 - 1. Zysk netto (wielkość dodatnia)
 - 2. Strata netto (wielkość ujemna)
 - VIII. Wynik finansowy netto roku obrotowego
 - 1. Zysk netto (wielkość dodatnia)
 - 2. Strata netto (wielkość ujemna)
 - B. Rezerwa kapitałowa z konsolidacji
 - I. Rezerwa kapitałowa z konsolidacji — jednostki zależne
 - II. Rezerwa kapitałowa z konsolidacji — jednostki stowarzyszone
 - C. Kapitał własny udziałowców (akcjonariuszy) mniejszościowych
 - D. Zobowiązania podporządkowane
 - E. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe
 - I. Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego
 - 1. Rezerwy brutto
 - 2. Udział reasekuratorów
 - II. Rezerwa ubezpieczeń na życie
 - 1. Rezerwy brutto
 - 2. Udział reasekuratorów
 - III. Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia
 - 1. Rezerwy brutto
 - 2. Udział reasekuratorów
 - IV. Rezerwy na premie i rabaty dla ubezpieczonych
 - 1. Rezerwy brutto
 - 2. Udział reasekuratorów
 - V. Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)
 - VI. Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe
 - 1. Rezerwy brutto
 - 2. Udział reasekuratorów
 - F. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie, jeżeli ryzyko lokaty ponosi ubezpieczający
 - 1. Rezerwy brutto
 - 2. Udział reasekuratorów
 - G. Pozostałe rezerwy
 - 1. Rezerwy na podatek dochodowy
 - 2. Inne rezerwy
 - H. Zobowiązania depozytowe wobec reasekuratorów
 - I. Pozostałe zobowiązania i fundusze specjalne
 - I. Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich
 - 1. Zobowiązania wobec ubezpieczających
 - 2. Zobowiązania wobec pośredników ubezpieczeniowych
 - 3. Inne zobowiązania z tytułu ubezpieczeń
 - II. Zobowiązania z tytułu reasekuracji
 - III. Zobowiązania z tytułu własnych obligacji
 - IV. Zobowiązania wobec instytucji finansowych
 - V. Inne zobowiązania
 - 1. Zobowiązania wobec budżetu
 - 2. Pozostałe zobowiązania
 - VI. Fundusze specjalne
 - J. Rozliczenia międzyokresowe bierne i przychody przyszłych okresów
 - 1. Rozliczenia międzyokresowe bierne
 - 2. Przychody przyszłych okresów
- Suma pasywów

Załącznik nr 3

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT JEDNOSTEK, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZYCIELI
(wariant porównawczy)

- A. Przychody ze sprzedaży
 - I. Przychód ze sprzedaży produktów
 - II. Zmiana stanu produktów (zwiększenie — wartość dodatnia, zmniejszenie — wartość ujemna)
 - III. Przychód ze sprzedaży towarów i materiałów
 - IV. Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki
- B. Koszty działalności operacyjnej
 - I. Koszt sprzedanych towarów i materiałów
 - II. Zużycie materiałów i energii
 - III. Usługi obce
 - IV. Podatki i opłaty
 - V. Wynagrodzenia
 - VI. Świadczenia na rzecz pracowników
 - VII. Amortyzacja
 - VIII. Pozostałe koszty
- C. Zysk/Strata ze sprzedaży (A — B)
- D. Przychody operacyjne
 - I. Przychody ze sprzedaży składników majątku trwałego
 - II. Dotacje
 - III. Pozostałe przychody operacyjne
- E. Pozostałe koszty operacyjne
 - I. Wartość sprzedanych składników majątku trwałego
 - II. Pozostałe koszty operacyjne

F. Zysk/Strata na działalności operacyjnej
(C + D - E)	K. Straty nadzwyczajne
G. Przychody finansowe	L. Odpis wartości firmy z konsolidacji
I. Dywidendy z tytułu udziałów	M. Odpis rezerwy kapitałowej z konsolidacji
II. Odsetki uzyskane	N. Zysk/Strata brutto (I + J - K - L + M)
III. Pozostałe	O. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego
H. Koszty finansowe	I. Podatek dochodowy od osób prawnych
I. Odpisy aktualizujące wartość finansowego majątku trwałego oraz krótkoterminowych papierów wartościowych	II. Pozostałe obowiązkowe obciążenia
II. Odsetki do zapłacenia	P. Zysk/Strata z udziałów w jednostkach stowarzyszonych
III. Pozostałe	Q. Zysk/Strata akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych
I. Zysk/Strata brutto na działalności gospodarczej (F + G - H)	R. Zysk/Strata netto (N - O ± P ± Q)
J. Zyski nadzwyczajne	

Załącznik nr 4

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT JEDNOSTEK, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZYCIELI
(wariant kalkulacyjny)

A. Przychody ze sprzedaży towarów i produktów	K. Koszty finansowe
I. Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	I. Odpisy aktualizujące wartość finansowego majątku trwałego oraz krótkoterminowych papierów wartościowych
II. Przychody ze sprzedaży produktów	II. Odsetki do zapłacenia
B. Koszty sprzedanych towarów i produktów	III. Pozostałe
I. Koszt sprzedanych towarów i materiałów	L. Zysk/Strata brutto na działalności gospodarczej (I + J - K)
II. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	M. Zyski nadzwyczajne
C. Zysk/Strata brutto na sprzedaży (A - B)	N. Straty nadzwyczajne
D. Koszty sprzedaży	O. Odpis wartości firmy z konsolidacji
E. Koszty ogólnego zarządu	P. Odpis rezerwy kapitałowej z konsolidacji
F. Zysk/Strata na sprzedaży (C - D - E)	Q. Zysk/Strata brutto (L + M - N - O + P)
G. Pozostałe przychody operacyjne	R. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego
I. Przychody ze sprzedaży składników majątku trwałego	I. Podatek dochodowy od osób prawnych
II. Dotacje	II. Pozostałe obowiązkowe obciążenia
III. Pozostałe przychody operacyjne	T. Zysk/Strata z udziałów w jednostkach stowarzyszonych
H. Pozostałe koszty operacyjne	U. Zysk/Strata akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych
I. Wartość sprzedanych składników majątku trwałego	V. Zysk/Strata netto (Q - R ± T ± U)
II. Pozostałe koszty operacyjne	
I. Zysk/Strata na działalności operacyjnej (F + G - H)	
J. Przychody finansowe	
I. Dywidendy z tytułu udziałów	
II. Odsetki uzyskane	
III. Pozostałe	

Załącznik nr 5a

SKONSOLIDOWANY TECHNICZNY RACHUNEK UBEZPIECZEŃ MAJĄTKOWYCH I OSOBOWYCH

I. Składki ($1 - 2 \pm 3 \pm 4$) 1. Składki brutto przypisane w roku obrotowym 2. Udział reasekuratorów w składce 3. Zmiany stanu rezerw składek oraz rezerw na ryzyko niewygasłe brutto 4. Udział reasekuratorów w zmianie stanu rezerw II. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym III. Odszkodowania i świadczenia (1 ± 2) 1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone w roku obrotowym: a) odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto b) udział reasekuratorów w odszkodowaniach i świadczeniach wypłaconych 2. Zmiany stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia na udziale własnym: a) rezerwy brutto b) udział reasekuratorów	IV. Zmiany stanu innych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale własnym V. Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw VI. Koszty działalności ubezpieczeniowej ($1 + 2 - 3$) 1. Koszty akwizycji 2. Koszty administracyjne 3. Otrzymane prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratorów VII. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym VIII. Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka) IX. Wynik techniczny do przeniesienia do ogólnego rachunku zysków i strat ($1 + II - III \pm IV \pm V - VI - VII \pm VIII$)

Załącznik nr 5b

SKONSOLIDOWANY TECHNICZNY RACHUNEK UBEZPIECZEŃ NA ŻYCIE

I. Składki ($1 - 2 \pm 3$) 1. Składki brutto przypisane w roku obrotowym 2. Udział reasekuratorów w składce 3. Zmiany stanu rezerw składek na udziale własnym II. Przychody z lokat ($1 + 2 + 3 + 4$) 1. Przychody z akcji i udziałów 2. Przychody z pozostałych lokat: a) przychody z nieruchomości b) pozostałe przychody 3. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat 4. Wynik dodatni ze sprzedaży lokat III. Nie zrealizowane zyski z lokat IV. Pozostałe przychody techniczne na udziale własnym V. Odszkodowania i świadczenia (1 ± 2) 1. Odszkodowania i świadczenia wypłacone: a) odszkodowania i świadczenia brutto b) udział reasekuratorów 2. Zmiany stanu rezerw na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia: a) zmiana stanu rezerw brutto b) udział reasekuratorów	VI. Zmiany stanu innych rezerw technicznych na udziale własnym ($1 + 2$) 1. Rezerwy ubezpieczeń na życie: a) rezerwy brutto b) udział reasekuratorów 2. Pozostałe rezerwy techniczne na udziale własnym VII. Premie i rabaty dla ubezpieczonych na udziale własnym łącznie ze zmianą stanu rezerw VIII. Koszty działalności ubezpieczeniowej 1. Koszty akwizycji 2. Koszty administracyjne 3. Otrzymane prowizje reasekuracyjne i udziały w zyskach reasekuratora IX. Koszty działalności lokacyjnej ($1 + 2 \pm 3 \pm 4$) 1. Koszty utrzymania nieruchomości 2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej 3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat 4. Wynik ujemny ze sprzedaży lokat X. Nie zrealizowane straty na lokatach XI. Pozostałe koszty techniczne na udziale własnym XII. Przeniesienie przychodów z lokat w części zarachowanej na przychody ogólnego rachunku zysków i strat XIII. Wynik techniczny ($1 + II + III + IV - V \pm VI \pm VII - VIII - IX - X - XI - XII$)

Załącznik nr 5c

SKONSOLIDOWANY OGÓLNY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT UBEZPIECZYCIELA

I. Wynik techniczny ubezpieczeń majątkowych i osobowych lub wynik techniczny ubezpieczeń na życie II. Przychody z lokat (1 + 2 + 3 + 4) 1. Przychody z akcji i udziałów 2. Przychody z pozostałych lokat: a) przychody z nieruchomości b) pozostałe przychody 3. Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat 4. Wynik dodatni ze sprzedaży lokat III. Przeniesienie przychodów z lokat w części nie zaliczonej na przychody technicznego rachunku ubezpieczeń IV. Koszty działalności lokacyjnej (1 + 2 + 3 + 4) 1. Koszty utrzymania nieruchomości 2. Pozostałe koszty działalności lokacyjnej 3. Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat 4. Wynik ujemny ze sprzedaży lokat V. Pozostałe przychody operacyjne VI. Pozostałe koszty operacyjne VII. Przychody z udziałów w jednostkach stowarzyszonych	VIII. Wynik na działalności operacyjnej ($\pm I + II + III - IV + V - VI + VII$) IX. Zyski nadzwyczajne X. Straty nadzwyczajne XI. Odpis wartości firmy z konsolidacji XII. Odpis rezerwy kapitałowej z konsolidacji XIII. Wynik finansowy brutto (VIII + IX - X - XI + XII) 1. Zysk brutto 2. Strata brutto XIV. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego 1. Podatek dochodowy 2. Pozostałe obowiązkowe obciążenia XV. Zysk/Strata z udziałów w jednostkach stowarzyszonych XVI. Zysk/Strata akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych XVII. Zysk/Strata netto (XIII - XIV \pm XV \pm XVI)

Załącznik nr 6

INFORMACJA DODATKOWA

Informacja dodatkowa powinna obejmować w szczególności:

- 1) wykaz jednostek zależnych i stowarzyszonych wchodzących w skład grupy kapitałowej ze wskazaniem ich nazw i siedzib, przedmiotów działalności, udziału w kapitale oraz udziału w całkowitej liczbie głosów, jeżeli jest różna od udziału w kapitale własnym, udziału jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej w kapitałach innych jednostek niż dominująca, z wyodrębnieniem jednostek nie objętych konsolidacją i uzasadnieniem przyczyn odstąpienia od konsolidacji oraz podaniem kwoty ich przychodów netto za rok obrotowy oraz wyniku finansowego netto,
- 2) wykaz jednostek ze wskazaniem nazw i siedzib, w których jednostki wchodzące w skład grupy kapitałowej mają mniej niż 20% akcji (udziałów) z podaniem wysokości kapitału własnego tych jednostek, udziału w tym kapitale oraz udziału w całkowitej liczbie głosów, jeżeli jest różna od udziału w kapitale własnym i wyniku finansowym netto za ostatni rok obrotowy,
- 3) omówienie zastosowanych metod wyceny (w tym amortyzacji) aktywów i pasywów oraz przychodów i kosztów w zakresie, w jakim ustawa pozostawia jednostce prawo wyboru, oraz przeliczeń stosowanych przy konsolidacji,
- 4) przedstawienie dokonanych w stosunku do poprzedniego roku obrotowego zmian zasad rachunkowości, a w szczególności metod wyceny i zasad sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, ich wpływu na sytuację majątkową i finansową oraz rentowność grupy kapitałowej,
- 5) informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w skonsolidowanym bilansie i rachunku zysków i strat,
- 6) informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych, ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym roku obrotowego,
- 7) dane o strukturze własności kapitału podstawowego jednostki dominującej, z wyodrębnieniem akcji (udziałów) posiadanych przez jednostkę dominującą, jak też jednostki od niej zależne oraz dane o liczbie i wartości nominalnej akcji, w tym uprzywilejowanych,
- 8) wartość firmy z konsolidacji oraz rezerwy kapitałowej z konsolidacji dla każdej jednostki objętej konsolidacją osobno, ze wskazaniem sposobu ich ustalenia oraz wysokości dotychczas dokonanych odpisów,
- 9) szczegółowy zakres zmian wartości ujętych w skonsolidowanym bilansie grup rodzajowych środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz trwałych lokat finansowych, zawierający stan tych aktywów na początek roku obrotowego, w tym:
 - a) zwiększenia z tytułu: preceny, inwestycji, przemieszczeń wewnętrznych,
 - b) zmniejszenia oraz stan na koniec roku obrotowego, a dla majątku amortyzowanego — podobne przedstawienie stanów i tytułów zmian dotychczasowej amortyzacji (umorzenia), z wyodrębnieniem dodatkowych odpisów, dokonanych stosownie do przepisów podatkowych,

- 10) dane o ujętym w skonsolidowanym bilansie stanie rezerw, według celu ich utworzenia: na początek roku obrotowego, zwiększeniach, wykorzystaniu, rozwiązaniu i stanie na koniec roku obrotowego, ze wskazaniem tych z nich, które korygują stan należności,
- 11) podział zobowiązań według pozycji skonsolidowanego bilansu o pozostałym na dzień bilansowy, przewidywanym umową okresie spłaty do 1 roku, powyżej 1 roku do 5 lat i powyżej,
- 12) wykaz grup zobowiązań zabezpieczonych na majątku jednostek objętych konsolidacją (ze wskazaniem ich rodzaju),
- 13) zobowiązania warunkowe, w tym również udzielone gwarancje i poręczenia, także wekslowe; oddzielnie należy wykazać zobowiązania warunkowe wobec jednostek wchodzących w skład grupy kapitałowej, nie objętych konsolidacją,
- 14) podział wykazanych w skonsolidowanym rachunku zysków i strat przychodów ze sprzedaży według dziedzin działalności oraz określonych geograficznie rynków, jeżeli — przy uwzględnieniu organizacji sprzedaży towarów i produktów typowych dla normalnej działalności gospodarczej grupy — dziedziny działalności lub określone geograficznie rynki różnią się między sobą znacznie,
- 15) wysokość i wyjaśnienie przyczyn nieplanowych odpisów amortyzacyjnych,
- 16) wysokość odpisów aktualizujących wartość zapasów wykazanych w skonsolidowanym bilansie,
- 17) dane o kosztach:
 - a) zużycia materiałów i energii,
 - b) usług obcych,
 - c) wynagrodzeń,
 - d) świadczeń na rzecz pracowników,
 - e) amortyzacji
 objętych konsolidacją jednostek, jeżeli skonsolidowany rachunek zysków i strat sporządza się według wariantu kalkulacyjnego,
- 18) informacja o zyskach i stratach nadzwyczajnych z podziałem na losowe i pozostałe, z uwzględnieniem zysków i strat ze sprzedaży jednostek zależnych i stowarzyszonych,
- 19) podatek dochodowy od wyniku na operacjach nadzwyczajnych,
- 20) podatek dochodowy w przekroju jednostek objętych konsolidacją, z uwzględnieniem różnic między podatkiem naliczonym do skonsolidowanego rachunku zysków i strat w danym roku obrotowym a tymi, które naliczono w latach poprzednich, oraz wysokość podatku należnego w tych latach, pod warunkiem, że różnica ta jest znacząca z punktu widzenia przyszłego opodatkowania,
- 21) łączne wynagrodzenie roczne członków zarządu i rady nadzorczej jednostki dominującej (wraz z wynagrodzeniami za udział w zarządach lub radach nadzorczych jednostek zależnych i stowarzyszonych) oraz wartość udzielonych im zaliczek, kredytów, pożyczek i gwarancji z podaniem warunków oprocentowania i spłaty tych kwot; dane te wykazać należy oddzielnie dla zarządu i rady nadzorczej,
- 22) informacje o wspólnych przedsięwzięciach, w tym:
 - a) nazwie, zakresie działania wspólnego przedsięwzięcia,
 - b) procentowym udziale,
 - c) części wspólnie kontrolowanych rzeczowych składników majątku trwałego oraz wartości niematerialnych i prawnych,
 - d) zobowiązaniach zaciągniętych na potrzeby przedsięwzięcia lub zakupu używanych rzeczowych składników majątku trwałego,
 - e) części zobowiązań wspólnie zaciągniętych,
 - f) przychodach otrzymanych ze wspólnego przedsięwzięcia i kosztach związanych z nimi,
 - g) zobowiązaniach warunkowych i inwestycyjnych dotyczących wspólnego przedsięwzięcia,
- 23) przeciętnym w roku obrotowym zatrudnieniu w grupie kapitałowej z podziałem na grupy zatrudnionych,
- 24) skutkach zmian składu grupy kapitałowej; w związku z tym należy osobno wykazać aktywa netto oraz wynik finansowy za rok obrotowy poprzedzający rok sprawozdawczy tych jednostek zależnych, które w roku obrotowym nie wchodzą już w skład grupy kapitałowej,
- 25) wyniku na sprzedaży całości lub części akcji (udziałów) poszczególnych jednostek zależnych oraz aktywów netto sprzedanych jednostek zależnych,
- 26) transakcjach ze spółkami powiązаныmi kapitałowo, które nie są objęte skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym.

Załącznik nr 7

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPIYU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH JEDNOSTEK, Z WYŁĄCZENIEM UBEZPIECZYCIELI

- A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej
 - I. Wynik finansowy netto (zysk/strata)
 - II. Korekty o pozycje:
 1. Zysk/Strata akcjonariuszy (udziałowców) mniejszościowych
 2. Zysk/Strata z akcji (udziałów) w jednostkach stowarzyszonych
 3. Amortyzacja (w tym odpisy wartości firmy z konsolidacji i rezerwy kapitałowej z konsolidacji)
 4. Zyski/Straty z tytułu nie zrealizowanych różnic kursowych
 5. Odsetki i dywidendy otrzymane i zapłacone
 6. Rezerwy na należności
 7. Inne rezerwy
 8. Podatek dochodowy od zysku brutto naliczony

9. Podatek dochodowy zapłacony
 10. Wynik na sprzedaży i likwidacji składników działalności inwestycyjnej
 11. Zmiana stanu zapasów
 12. Zmiana stanu należności i roszczeń
 13. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych (z wyjątkiem pożyczek i kredytów), w tym funduszy specjalnych
 14. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych
 15. Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów
 16. Inne pozycje
- III. Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej ($I \pm II$)
- B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej
- I. Nabycie/Sprzedaż wartości niematerialnych i prawnych
 - II. Nabycie/Sprzedaż składników rzeczowego majątku trwałego
 - III. Nabycie/Sprzedaż akcji i udziałów w jednostkach zależnych, z wyłączeniem środków pieniężnych nabytych/sprzedanych jednostek zależnych
 - IV. Nabycie/Sprzedaż akcji i udziałów w jednostkach stowarzyszonych
 - V. Nabycie/Sprzedaż innych akcji, udziałów i papierów wartościowych (w tym również przeznaczonych do obrotu)
 - VI. Udzielone/Zwrócone pożyczki
 - VII. Dywidendy wypłacone akcjonariuszom (udziałowcom) mniejszościowym
 - VIII. Otrzymane/Zwrócone dywidendy
 - IX. Otrzymane/Zwrócone odsetki
 - X. Pozostałe pozycje
- XI. Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej ($I \pm II \pm III \pm IV \pm V \pm VI - VII \pm VIII \pm IX \pm X$)
- C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej
- I. Zaciągnięcie/Splata długoterminowych kredytów bankowych
 - II. Zaciągnięcie/Splata długoterminowych pożyczek, emisja/wykup obligacji lub innych papierów wartościowych
 - III. Zaciągnięcie/Splata krótkoterminowych kredytów bankowych
 - IV. Zaciągnięcie/Splata krótkoterminowych pożyczek, emisja/wykup obligacji lub innych papierów wartościowych
 - V. Płatności dywidend i innych wypłat na rzecz właścicieli
 - VI. Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego
 - VII. Wpływy z emisji akcji i udziałów własnych oraz dopłat do kapitału
 - VIII. Zapłacone/Zwrócone odsetki
 - IX. Pozostałe pozycje
 - X. Środki pieniężne netto z działalności finansowej ($I \pm II \pm III \pm IV \pm V \pm VI \pm VII \pm VIII \pm IX$)
- D. Zmiana stanu środków pieniężnych netto ($A III \pm B XI \pm C X$)
- E. Środki pieniężne na początek roku obrotowego
- F. Środki pieniężne na koniec roku obrotowego ($D + E$)

Załącznik nr 8

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH DLA UBEZPIECZYCIELI

- A. Przepływy netto z działalności operacyjnej ($I - II - III + IV - V + VI - VII$)
- I. Wpływy z tytułu składek netto
 - II. Składki zapłacone z tytułu reasekuracji netto
 - III. Odszkodowania i świadczenia wypłacone
 - IV. Wpłaty reasekuratorów z tytułu udziału w odszkodowaniach
 - V. Podatek dochodowy zapłacony
 - VI. Pozostałe wpływy operacyjne
 - VII. Pozostałe wydatki operacyjne
- B. Przepływy netto z działalności lokacyjnej ($I - II + III - IV + V - VI + VII + VIII - IX + X \pm XI$)
- I. Wpływy z likwidacji lokat terminowych
 - II. Wydatki na lokaty terminowe
 - III. Wpływy ze sprzedaży akcji i udziałów w jednostkach zależnych i stowarzyszonych
 - IV. Wydatki na akcje i udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych (z wyłączeniem środków pieniężnych nabytych jednostek zależnych)
 - V. Wpływy z pozostałych lokat
 - VI. Wydatki na pozostałe lokaty
 - VII. Odsetki otrzymane
 - VIII. Dywidendy otrzymane
 - IX. Wydatki na zakup wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych
 - X. Wpływy ze sprzedaży i likwidacji wartości niematerialnych i prawnych oraz środków trwałych
 - XI. Pozostałe pozycje

- C. Przepływy netto z działalności finansowej (I – II ± III)
- I. Wpływy z emisji akcji
 - II. Dywidendy wypłacone
 - III. Pozostałe pozycje
- D. Nadwyżka/Zmniejszenie środków pieniężnych (A ± B ± C)
- I. Środki pieniężne na początek roku obrotowego
 - II. Nie zrealizowane różnice kursowe na koniec roku obrotowego
 - III. Środki pieniężne na koniec roku obrotowego